

## WYMAGANIA EDUKACYJNE – CZĘŚĆ 1 (poziom podstawowy i poziom rozszerzony)

Treści zakresu rozszerzonego wyróżniono czerwoną czcionką

Treści zakresu rozszerzonego wyróżniono czarną czcionką

W czasie wszystkich zajęć zaleca się, aby w szczególności doceniać:

- umiejętność dokonywania analizy dostępnych danych źródłowych,
- aktywność w dyskusjach oraz debatach tematycznych,
- współpracę w grupie, zgłaszanie własnych przykładów oraz pomysłów,
- zdolność interpretacji omawianych sytuacji oraz przykładów,
- umiejętność prezentowania własnego stanowiska,
- krytyczny dobór argumentów i kontrargumentów,
- dostrzeganie zależności między poszczególnymi prawami i zjawiskami społeczno-gospodarczymi,
- ciekawość i dociekliwość.

| Wymagania edukacyjne                          |                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-----------------------------------------------|---------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Numer                                         | Temat z podręcznika                               | Materiał rzeczowy (zagadnienia)                                                                                                                                                                                                                              | konieczne (ocena dopuszczająca)                                                                                                                                                                                                             | podstawowe (ocena dostateczna)                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | rozszerzone (ocena dobra)                                                                                                                                                                                                                                                     | dopełniające (ocena bardzo dobra)                                                                                                                                                                                                                           | wykraczające (ocena celująca)                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|                                               |                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                              | uczeń                                                                                                                                                                                                                                       | uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:                                                                                                                                                                                                                                                                                    | uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:                                                                                                                                                                                                                                  | uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:                                                                                                                                                                                                               | uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| OSOBA PRZEDSIĘBIORCZA WE WSPÓŁCZESNYM ŚWIECIE |                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| 1.                                            | Kształtowanie kompetencji przedsiębior-<br>czości | <ul style="list-style-type: none"><li>wprowadzenie do tematu nr 1</li><li>znaczenie przedsiębiorczości dla gospodarki</li><li>przedsiębiorczość jako kompetencja</li><li>analiza SWOT własnych kompetencji</li><li>doskonalenie swoich kompetencji</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>definiuje pojęcie przedsiębiorczości</li><li>wymienia cechy osoby przedsiębiorczej</li><li>rozumie, na czym polega analiza SWOT</li></ul>                                                             | <ul style="list-style-type: none"><li>wyjaśnia zależności między wiedzą, umiejętnościami i postawami związanymi z kompetencjami przedsiębiorczymi</li><li>rozumie, jak przedsiębiorczość wpływa na gospodarkę rynkową</li><li>dostrzega różnice między przedsiębiorczością w wymiarze psychologicznym i ekonomicznym</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>przeprowadza analizę SWOT i samodzielnie interpretuje jej wyniki</li><li>wie, jak doskonalić kompetencje przedsiębiorcze</li><li>wyjaśnia, jakie znaczenie mają czynniki produkcji dla kształtowania postawy przedsiębiorczej</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>prezentuje propozycje własnych cech, umiejętności i postaw osoby przedsiębiorczej</li><li>dokonyuje analizy SWOT w odniesieniu do różnych podmiotów np. uczelni wyższej, na którą uczeń planuje asie dostać</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady</li><li>prezentuje własne stanowisko z uzasadnieniem np. na temat niebezpieczeństw związanych z błędną interpretacją przedsiębiorczości</li></ul>                                                         |
| 2.                                            | Komunikatyw-<br>ność                              | <ul style="list-style-type: none"><li>wprowadzenie do tematu nr 2</li><li>rola komunikatywności</li><li>komunikacja werbalna i niewerbalna</li><li>sposoby rozwiązywania konfliktów</li></ul>                                                                | <ul style="list-style-type: none"><li>wyjaśnia, czym jest komunikatywność</li><li>dostrzega różnice między komunikacją werbalną i niewerbalną</li><li>wskazuje źródła konfliktów</li><li>wskazuje metody rozwiązywania konfliktów</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>rozumie znaczenie komunikatywności dla rozwoju postawy przedsiębiorczej</li><li>podaje przykłady barier komunikacyjnych</li><li>dostrzega znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w codziennym życiu</li></ul>                                                                    | <ul style="list-style-type: none"><li>wskazuje metody pokonywania barier komunikacyjnych</li><li>wie, jaki rodzaj rozwiązywania konfliktów jest najefektywniejszy i uzasadnia dlaczego</li></ul>                                                                              | <ul style="list-style-type: none"><li>omawia, w jaki sposób prowadzić skutecznie negocjacje</li><li>prezentuje przykłady zasad skutecznej komunikacji w praktyce</li><li>stosuje różne formy komunikacji i autoprezentacji</li></ul>                        | <ul style="list-style-type: none"><li>samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady</li><li>prezentuje własne stanowisko na temat skuteczności negocjacji, mediacji i arbitrażu</li><li>wskazuje najczęściej występujące błędy we wzajemnej komunikacji i omawia, jak im zapobiegać</li></ul> |

**AUTORZY:** Piotr Kur

| Wymagania edukacyjne   |                                |                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                      |
|------------------------|--------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Numer                  | Temat z podręcznika            | Materiał rzeczowy (zagadnienia)                                                                                                           | konieczne (ocena dopuszczająca)                                                                                                                                                                                                                             | podstawowe (ocena dostateczna)                                                                                                                                    | rozszerzone (ocena dobra)                                                                                                                                                                                                                            |
|                        |                                |                                                                                                                                           | uczeń                                                                                                                                                                                                                                                       | uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:                                                                                                                       | uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:                                                                                                                                                                                                        |
| 5.                     | Kreatywne myślenie i innowacje | <ul style="list-style-type: none"> <li>wprowadzenie do tematu nr 5</li> <li>metody kreatywnego myślenia</li> <li>innowacyjność</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wie, że kreatywność to twórcze przeobrażanie zastanej rzeczywistości</li> <li>wymienia i krótko opisuje techniki kreatywnego myślenia</li> <li>rozumie, że innowacyjność to wprowadzanie nowości na rynek</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>omawia jedną z technik kreatywnego myślenia na przykładzie z życia</li> <li>wymienia przykłady źródeł innowacji</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazuje różnice i podobieństwa między różnymi technikami kreatywnego myślenia</li> <li>rozumie, co wpływa na innowacyjność i różnicia innowacje procesowe oraz produktowe</li> </ul>                         |
| ZARZĄDZANIE PROJEKTAMI |                                |                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                      |
| 6.                     | Specyfika projektu             | <ul style="list-style-type: none"> <li>wprowadzenie do tematu nr 6</li> <li>etapy projektu</li> </ul>                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnia istotę projektu</li> <li>rozdziela projekt od procesu</li> <li>wskazuje etapy projektu</li> </ul>                                                                                                           | <ul style="list-style-type: none"> <li>opisuje poszczególne etapy projektu</li> </ul>                                                                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>na wybranym przykładzie opisuje szczegółowo przynajmniej jeden etap projektu</li> <li>wie i rozumie, jaką odpowiedzialność za projekt ponosi kierownik projektu i wskazuje jego główne zadania</li> </ul>     |
|                        |                                |                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>planuje przykładowy projekt oraz wie, jak przygotować harmonogram</li> </ul>                                                                                                                                  |
|                        |                                |                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady</li> <li>przedstawia możliwe problemy, które mogą wystąpić na różnych etapach realizacji projektu i proponuje środki zaradcze</li> </ul> |

| Wymagania edukacyjne |                                              |                                                                                                                                                               |                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|----------------------|----------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Numer                | Temat z podręcznika                          | Materiał rzeczowy (zagadnienia)                                                                                                                               | konieczne (ocena dopuszczająca)                                                                                                        | podstawowe (ocena dostateczna)                                                                                                                                                                              | rozszerzone (ocena dobra)                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|                      |                                              |                                                                                                                                                               | uczeń                                                                                                                                  | uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:                                                                                                                                                                 | uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 7.                   | Technika SMART w definiowaniu celów projektu | <ul style="list-style-type: none"> <li>wprowadzenie do tematu nr 7</li> <li>technika SMART</li> <li>zastosowanie techniki SMART w życiu codziennym</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>rozumie, na czym polega metoda SMART</li> </ul>                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnia na przykładzie, na czym polega metoda SMART</li> </ul>                                                                                                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>określa cele projektu za pomocą metody SMART</li> <li>wie, na czym polega metoda SMARTer</li> </ul>                                                                                                                                                                           |
|                      |                                              |                                                                                                                                                               |                                                                                                                                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>szczegółowo analizuje poszczególne punkty metody SMART oraz SMARTer oraz proponuje przykłady ich wykorzystania w planowaniu np. własnej kariery zawodowej</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>szczegółowo analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady</li> <li>wykorzystuje zasadę 6W przy określaniu celów projektów społecznych i biznesowych</li> </ul>                                                                                                      |
| 8.                   | Budżet w projekcie                           | <ul style="list-style-type: none"> <li>wprowadzenie do tematu nr 8</li> <li>metody planowania budżetu</li> <li>monitorowanie wykonania budżetu</li> </ul>     | <ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnia, czym jest budżet w projekcie</li> <li>przedstawia etapy planowania budżetu</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wie, jakie znaczenie ma monitorowanie budżetu</li> <li>wyjaśnia, czym są przesunięcia (korekty) w budżecie</li> </ul>                                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>omawia przyczyny przesunięć w budżecie</li> <li>analizuje na przykładzie wybrany etap planowania budżetu</li> </ul>                                                                                                                                                           |
|                      |                                              |                                                                                                                                                               |                                                                                                                                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>szczegółowo analizuje poszczególne etapy planowania budżetu</li> <li>samodzielnie wykonuje prosty przykładowy budżet projektu lub przedsięwzięcia</li> </ul>         | <ul style="list-style-type: none"> <li>samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady</li> <li>dyskutuje na temat skutków jakie powodują przesunięcia w budżecie i zwraca uwagę na dobór zasobów do wykonywanego projektu</li> <li>przedstawia możliwe źródła finansowania projektu</li> </ul> |

| Wymagania edukacyjne |                                                                  |                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|----------------------|------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Numer                | Temat z podręcznika                                              | Materiał rzeczowy (zagadnienia)                                                                                                                                | konieczne (ocena dopuszczająca)                                                                                                                         | podstawowe (ocena dostateczna)                                                                                                                                                                                                                                 | rozszerzone (ocena dobra)                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|                      |                                                                  |                                                                                                                                                                | uczeń                                                                                                                                                   | uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:                                                                                                                                                                                                                    | uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 9.                   | Sprawozdanie z zadania projektowego i analiza ryzyka w projekcie | <ul style="list-style-type: none"> <li>wprowadzenie do tematu nr 9</li> <li>sprawozdanie z zadania projektowego</li> <li>analiza ryzyka w projekcie</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnienia z jakich punktów składa się raport końcowy</li> <li>rozumie, czym jest ryzyko w projekcie</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>potrafi wskazać etapy analizy ryzyka i metody zarządzania ryzykiem w projekcie</li> <li>wie, jakie punkty wchodziły w skład przykładowego sprawozdania</li> </ul>                                                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>zna i rozumie źródła ryzyka i wie na czym polega zarządzanie ryzykiem w projekcie</li> </ul>                                                                                                                                                                                           |
|                      |                                                                  |                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                         | <ul style="list-style-type: none"> <li>przygotowuje przykładowe sprawozdanie z realizacji projektu</li> <li>wskazuje, jakie przykładowe załączniki należy zamieścić</li> <li>prezentuje na przykładzie jedną z metod przeprowadzania analizy ryzyka</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady</li> <li>wie jakie znaczenie przy oszacowaniu ryzyka mają takie nauki, jak np. ekonometria czy statystyka</li> <li>proponuje własne pomysły i rozwiązania na niwelowanie ryzyka w wybranych projektach</li> </ul> |

| Wymagania edukacyjne   |                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|------------------------|-------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Numer                  | Temat z podręcznika           | Materiał rzeczowy (zagadnienia)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | konieczne (ocena dopuszczająca)                                                                                           | podstawowe (ocena dostateczna)                                                                                                                                                                                             | rozszerzone (ocena dobra)                                                                                                                                                                                                                            | dopełniające (ocena bardzo dobra)                                                                                                                              | wykraczające (ocena celująca)                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                        |                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | uczeń                                                                                                                     | uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:                                                                                                                                                                                | uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:                                                                                                                                                                                                         | uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:                                                                                                                  | uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:                                                                                                                                                                                                                                                              |
| ZARZĄDZANIE PROJEKTAMI |                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 10.                    | Metody zarządzania projektami | <ul style="list-style-type: none"><li>wprowadzenie do tematu nr 10</li><li>powtórzenie wiadomości o projektach</li><li>metoda kaskadowa</li><li>metoda Agile</li><li>metoda Scrum</li><li>metoda Kanban</li><li>metoda Prince2</li><li>koncepcja Lean Management</li><li>metoda ścieżki krytycznej</li><li>metoda krytycznego łańcucha</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>zna i rozumie działanie przynajmniej jednej z metod zarządzania projektem</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>wymienia i krótko omawia wszystkie metody zarządzania projektem</li><li>rozumie, że w każdej z metod najważniejszym elementem jest efektywne zarządzanie zasobami ludzkimi</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>wyjaśnia, w jakiego rodzaju projektach wybrana metoda lub metody zarządzania mogą przynieść najlepsze efekty</li><li>omawia zadania i role poszczególnych członków zespołu na przykładowym projekcie</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>omawia najważniejsze czynniki, które pomagają efektywnie wykorzystywać wszystkie metody zarządzania projektami</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady</li><li>potrafi dokonać podziału zadań, pełniąc funkcję kierownika projektu lub przedsięwzięcia</li><li>dostrzega ryzyka w każdej z metod i przedstawia pomysły, jak można im zaradzić</li></ul> |

| Wymagania edukacyjne |                                                                          |                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|----------------------|--------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Numer                | Temat z podręcznika                                                      | Materiał rzeczowy (zagadnienia)                                                                                                                                    | konieczne (ocena dopuszczająca)                                                                                                                                                 | podstawowe (ocena dostateczna)                                                                                                                                                                                                                                      | rozszerzone (ocena dobra)                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|                      |                                                                          |                                                                                                                                                                    | uczeń                                                                                                                                                                           | uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:                                                                                                                                                                                                                         | uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 11.                  | Typy projektów.<br>Rola kreatywnego myślenia w wyznaczaniu celu projektu | <ul style="list-style-type: none"> <li>wprowadzenie do tematu nr 11</li> <li>rodzaje klasyfikacji projektów</li> <li>kreatywne określanie celu projektu</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>zna i omawia na przynajmniej jeden typ projektów</li> <li>wie i rozumie, że kreatywność sprawdza się w części typów projektów</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazuje wszystkie kryteria, wg których klasyfikuje się projekty</li> <li>dostreżę różny stopień skomplikowania projektów</li> <li>wykorzystuje technikę SMART przy kreatywnym określaniu celu dowolnego projektu</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>podaje własne przykłady z życia do wszystkich kryteriów klasyfikujących projekty</li> </ul>                                                                                                                                                                                           |
|                      |                                                                          |                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazuje różnice i podobieństwa między poszczególnymi typami projektów</li> <li>omawia jakie znaczenie ma zespołowe wykonywanie omawianych typów projektów</li> </ul>                                                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady</li> <li>podaje dyskusję na temat zasadności, celowości i oceny skuteczności poszczególnych typów projektów</li> <li>przedstawia kreatywne slogany reklamujące wybrane projekty grupom interesariuszy</li> </ul> |

| Numer | Temat z podręcznika | Materiał rzeczowy (zagadnienia)                                                                                                                                                                                                                    | Wymagania edukacyjne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-------|---------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|       |                     |                                                                                                                                                                                                                                                    | konieczne (ocena dopuszczająca)                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | podstawowe (ocena dostateczna)                                                                                                                                                                                                                                                           | rozszerzone (ocena dobra)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | dopełniające (ocena bardzo dobra)                                                                                                                                                                                                                                                                           | wykraczające (ocena celująca)                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 12.   | Zespół projektowy   | <ul style="list-style-type: none"> <li>wprowadzenie do tematu nr 12</li> <li>dobór zespołu projektowego</li> <li>role w projekcie</li> <li>kierownik projektu</li> <li>interesariusze projektu</li> <li>analiza interesariuszy projektu</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnienia, czym jest zespół projektowy</li> <li>omawia przynajmniej jedną z ról zespołowych według Belbina</li> <li>wymienia i rozumie różnice między podstawowymi funkcjami kierownika projektu</li> <li>wskazuje różnice między wewnętrznym i a zewnętrznymi interesariuszami projektu</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>omawia podstawowe wymogi wobec członków zespołu projektowego</li> <li>wymienia wszystkie role zespołowe w modelu Belbina</li> <li>przedstawia najważniejsze cechy kierownika projektu</li> <li>wymienia 4 etapy analizy interesariuszy</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>przedstawia mocne i słabe strony wybranych ról zespołowych i wskazuje przykłady ich występowania w życiu społecznym i biznesowym</li> <li>omawia umiejętności i kompetencje kierownika projektu na dowolnych przykładach</li> <li>omawia mapę interesariuszy i rozumie sposób kategoryzacji interesariuszy w projekcie</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>samodzielnie odpowiada na pytania, które należy zadać w trakcie analizy potrzeb i nastawienia interesariuszy</li> <li>szczegółowo i na przykładach przedstawia korzyści i wyzwania związane z pełnieniem określonej roli zespołowej według modelu Belbina</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady</li> <li>uzupełnia cechy i umiejętności kierownicze o style kierowania (autokratyczne, demokratyczne i liberalne), wskazując, które z nich i dlaczego są najefektywniejsze przy realizacji wybranych projektów</li> </ul> |

| Numer | Temat z podręcznika                                      | Materiał rzeczowy (zagadnienia)                                                                                                                                                               | Wymagania edukacyjne                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                  | wykraczające (ocena celująca)                                                                                                                                                                                    |
|-------|----------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|       |                                                          |                                                                                                                                                                                               | konieczne (ocena dopuszczająca)                                                                                                                                                                                                                                                                    | podstawowe (ocena dostateczna)                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | rozszerzone (ocena dobra)                                                                                                                                                                                                                 | dopełniające (ocena bardzo dobra)                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                  |
|       |                                                          |                                                                                                                                                                                               | konieczne (ocena dopuszczająca)                                                                                                                                                                                                                                                                    | podstawowe (ocena dostateczna)                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | rozszerzone (ocena dobra)                                                                                                                                                                                                                 | dopełniające (ocena bardzo dobra)                                                                                                                                                                                                                                | wykraczające (ocena celująca)                                                                                                                                                                                    |
|       |                                                          |                                                                                                                                                                                               | uczeń                                                                                                                                                                                                                                                                                              | uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:                                                                                                                                                                                                                                                                                      | uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:                                                                                                                                                                                              | uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:                                                                                                                                                                                                                    | uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:                                                                                                                                                                   |
| 13.   | Design thinking                                          | <ul style="list-style-type: none"><li>• wprowadzenie do tematu nr 13</li><li>• etapy design thinking</li></ul>                                                                                | <ul style="list-style-type: none"><li>• Wie, z jakich etapów składa się design thinking</li><li>• dostrzega, że design thinking jest procesem elastycznym, a nie liniowym</li></ul>                                                                                                                | <ul style="list-style-type: none"><li>• dostrzega znaczenie empatii, która powinna być punktem wyjścia w myśleniu projektowym</li><li>• wskazuje najważniejsze zalety design thinking</li></ul>                                                                                                                                  | <ul style="list-style-type: none"><li>• podaje przykłady problemów, które można rozwiązać metodą design thinking</li><li>• wie, jaką rolę pełni fasilitator oraz jakie znaczenie w design thinking ma myślenie lateralne</li></ul>        | <ul style="list-style-type: none"><li>• omawia wszystkie etapy design thinking na konkretnych przykładach</li><li>• wyjaśnia różnice między fasilitatorem a kierownikiem projektu</li><li>• omawia, na czym polega proces inicjacji oraz implementacji</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady</li><li>• przygotowuje własny autorski przykład projektu metodą design thinking</li></ul>           |
| 14.   | Kamienie milowe projektu. Zarządzanie czasem w projekcie | <ul style="list-style-type: none"><li>• wprowadzenie do tematu nr 14</li><li>• funkcje kamieni milowych</li><li>• planowanie kamieni milowych</li><li>• zarządzanie czasem projektu</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• wyjaśnia, czym są kamienie milowe w projekcie</li><li>• wskazuje główne funkcje kamieni milowych</li><li>• rozumie, że kluczowym elementem w kamieniach milowych jest czas</li><li>• zna historyczne pochodzenie sformułowania „kamienie milowe”</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• przedstawia przykładową lokalizację kamieni milowych w projekcie na osi czasu</li><li>• wyjaśnia znaczenie kamieni milowych dla poszczególnych osób zaangażowanych w projekt</li><li>• omawia etapy tworzenia harmonogramu, który jest podstawą zarządzania czasem w projekcie</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• rozumie, że kamienie milowe nie są tożsame z celami, zadaniami, etapami, czy rezultatami</li><li>• omawia znaczenie kamieni milowych w projekcie</li><li>• zna założenia wykresu Gantta</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• omawia na czym polegają wykres Gantta, metoda ścieżki krytycznej i metoda PERT</li><li>• podaje przykłady ich zastosowania</li></ul>                                                                                     | <ul style="list-style-type: none"><li>• samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady</li><li>• implementuje wykres Gantta na wybranym przykładzie projektu lub przedsięwzięcia</li></ul> |

| Wymagania edukacyjne |                              |                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|----------------------|------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Numer                | Temat z podręcznika          | Materiał rzeczowy (zagadnienia)                                                                                                                                                     | konieczne (ocena dopuszczająca)                                                                                                                                                                                     | podstawowe (ocena dostateczna)                                                                                                                                                                                                    | rozszerzone (ocena dobra)                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|                      |                              |                                                                                                                                                                                     | uczeń                                                                                                                                                                                                               | uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:                                                                                                                                                                                       | uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 15.                  | Źródła finansowania projektu | <ul style="list-style-type: none"> <li>wprowadzenie do tematu nr 15</li> <li>sposoby finansowania projektów innowacyjnych</li> <li>sposoby finansowania innych projektów</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>podaje przynajmniej po 1 przykładzie finansowania społecznego i zwrotnego</li> <li>wie, że na rynku twórcy projektów mają do dyspozycji wiele źródeł finansowania</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wymienia wszystkie możliwe źródła finansowania i wie jak przynajmniej z jednego z nich można skorzystać</li> <li>wyjaśnia czym jest star-up</li> </ul>                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>dostrzega różnice i podobieństwa między poszczególnymi źródłami finansowania</li> <li>zdaje sobie sprawę, że część z nich dostosowana jest wyłącznie dla określonej grupy projektodawców</li> <li>wyjaśnia jakie znaczenie mają w start-upy w gospodarce</li> </ul> |
|                      |                              |                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>potrafi samodzielnie wypełnić wniosek o uzyskanie dofinansowania do przykładowego projektu i uzasadnić swój wybór</li> <li>podaje powody, dla których państwo wspiera start upy</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>potrafi samodzielnie i interpretuje podane w podręczniku przykłady</li> <li>podaje wady i zalety wybranej formy finansowania np. franczyzy</li> <li>inicjuje dyskusję na temat roli start-upów w gospodarce</li> </ul>                                              |
|                      |                              |                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                   | uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:                                                                                                                                                                                                                                                             |

| Wymagania edukacyjne |                                                  |                                                                                                                                                           |                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|----------------------|--------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Numer                | Temat z podręcznika                              | Materiał rzeczowy (zagadnienia)                                                                                                                           | konieczne (ocena dopuszczająca)                                                                                | podstawowe (ocena dostateczna)                                                                                                                                                                                                           | rozszerzone (ocena dobra)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|                      |                                                  |                                                                                                                                                           | uczeń                                                                                                          | uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:                                                                                                                                                                                              | uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 16.                  | Krytyczna analiza zakończonych prac projektowych | <ul style="list-style-type: none"> <li>wprowadzenie do tematu nr 16</li> <li>monitoring</li> <li>rodzaje ewaluacji</li> <li>przebieg ewaluacji</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnia podstawowe różnice między monitoringiem a ewaluacją</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>omawia zakres monitoringu oraz etapy ewaluacji</li> <li>wyjaśnia znaczenie konstruktywnej krytyki</li> </ul>                                                                                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>zna i rozumie, że ewaluacja to kompleksowa ocena projektu</li> <li>wyjaśnia na przykładzie dowolnego projektu, na czym powinien polegać przebieg ewaluacji</li> <li>wskazuje główne korzyści z ewaluacji i monitoringu</li> <li>omawia podział ewaluacji ze względu na czas przeprowadzenia</li> </ul> |
|                      |                                                  |                                                                                                                                                           |                                                                                                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>omawia na przykładach podział ewaluacji ze względu na przedmiot przeprowadzający ewaluację</li> <li>wskazuje przykładowe wnioski oraz rekomendacje, przedstawiając różnice między nimi</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady</li> <li>wskazuje na pożądane kompetencje, które powinny posiadać osoby, które przeprowadzają monitoring oraz ewaluację</li> </ul>                                                                                                |

| Numer              | Temat z podręcznika                              | Materiał rzeczowy (zagadnienia)                                                                                                                                                                   | Wymagania edukacyjne                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|--------------------|--------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                    |                                                  |                                                                                                                                                                                                   | konieczne (ocena dopuszczająca)                                                                                                                                                                                                                                                                                 | podstawowe (ocena dostateczna)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | rozszerzone (ocena dobra)                                                                                                                                                                                                                                                                | dopełniające (ocena bardzo dobra)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | wykraczające (ocena celująca)                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|                    |                                                  |                                                                                                                                                                                                   | uczeń                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:                                                                                                                                                                                                                                             | uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| GOSPODARKA RYNKOWA |                                                  |                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 17.                | Przedsiębiorczość a rozwój społeczno-gospodarczy | <ul style="list-style-type: none"><li>wprowadzenie do tematu nr 17</li><li>klasyfikacja przedsiębiorców</li><li>czynniki gospodarcze stymulujące lub hamujące rozwój przedsiębiorczości</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>wie i wyjaśnia, jak się klasyfikuje przedsiębiorców</li><li>zna podstawowe czynniki stymulujące i blokujące rozwój przedsiębiorczości</li><li>wymienia przynajmniej jedną instytucję państwową, której zadaniem jest wspieranie i promowanie przedsiębiorczości</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>wyjaśnia zależności między rozwojem przedsiębiorczości i rozwojem gospodarczym regionu i kraju</li><li>rozumie, że działalność gospodarcza to zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana w imieniu własnym i w sposób ciągły</li><li>wyjaśnia, na czym polega wyodrębnienie prawne, ekonomiczne, terytorialne i organizacyjne przedsiębiorstwa</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>wymienia wszystkie omówione instytucje wspierające przedsiębiorczość i krótko opisuje ich zadania</li><li>omawia na przykładach, jakie znaczenie dla gospodarki mają wybrane czynniki stymulujące lub hamujące rozwój przedsiębiorczości</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>wyjaśnia, czym się różnią aktywa od pasywów</li><li>precyzyjnie określa znaczenie przedsiębiorczości w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju lub regionu</li><li>wie i rozumie jakie znaczenie dla rozwoju przedsiębiorczości mają też business center club, akademickie inkubatory przedsiębiorczości czy aniołowie biznesu.</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>wskazuje różnice i podobieństwa między różnymi formami przedsiębiorstw</li><li>inicjuje dyskusję na temat przyczyn wysokiego wskaźnika mikroprzedsiębiorstw w Polsce</li><li>omawia bariery wejścia na rynek dla tzw. start-upów i inicjuje dyskusję na temat ich znaczenia w gospodarce</li></ul> |

**AUTORZY:** Piotr Kur

| Wymagania edukacyjne |                              |                                                                                                                                          |                                                                                                   |                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|----------------------|------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Numer                | Temat z podręcznika          | Materiał rzeczowy (zagadnienia)                                                                                                          | konieczne (ocena dopuszczająca)                                                                   | podstawowe (ocena dostateczna)                                                                                         | rozszerzone (ocena dobra)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|                      |                              |                                                                                                                                          | uczeń                                                                                             | uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:                                                                            | uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 20.                  | Podmioty gospodarki rynkowej | <ul style="list-style-type: none"> <li>wprowadzenie do tematu nr 20</li> <li>zależności między podmiotami gospodarki rynkowej</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wymienia wszystkie podmioty gospodarki rynkowej</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnia podstawowe zależności między podmiotami gospodarki rynkowej</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>omawia szczegółowo wszystkie podmioty gospodarcze i ich najważniejsze funkcje w gospodarce</li> </ul>                                                                                                                                                                                             |
|                      |                              |                                                                                                                                          |                                                                                                   |                                                                                                                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>wie, że najważniejsze podmioty to przedsiębiorstwa i gospodarstwa domowe i wyjaśnia na przykładach w jaki sposób ich kondycja wpływa na stan państwa</li> <li>wyjaśnia, jakie są źródła finansowania oraz najważniejsze wydatki wszystkich podmiotów gospodarczych</li> </ul>                     |
|                      |                              |                                                                                                                                          |                                                                                                   |                                                                                                                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:</li> <li>samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady</li> <li>dostrzega pomocniczą funkcję organizacji pozarządowych i potrafi przedstawić przykłady fundacji i stowarzyszeń wspierających państwo i obywateli</li> </ul> |

| Wymagania edukacyjne |                                                               |                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|----------------------|---------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Numer                | Temat z podręcznika                                           | Materiał rzeczowy (zagadnienia)                                                                                                                                                                                                              | konieczne (ocena dopuszczająca)                                                                                                                                                                                 | podstawowe (ocena dostateczna)                                                                                                                                                                                                                                                                                        | rozszerzone (ocena dobra)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|                      |                                                               |                                                                                                                                                                                                                                              | uczeń                                                                                                                                                                                                           | uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:                                                                                                                                                                                                                                                                           | uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 21.                  | Prawo popytu i podaży.<br>Czynniki kształtujące popyt i podaż | <ul style="list-style-type: none"> <li>wprowadzenie do tematu nr 21</li> <li>rodzaje popytu</li> <li>prawo popytu</li> <li>czynniki kształtujące popyt</li> <li>rodzaje podaży</li> <li>prawo podaży</li> <li>determinanty podaży</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnienia na prostych przykładach, jak działa prawo popytu i prawo podaży</li> <li>podaje przynajmniej po jednym czynnikiem wpływającym na popyt oraz podaż</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>omawia podział popytu ze względu na zakres popytu i rodzaj potrzeb</li> <li>omawia i podaje przykład przynajmniej jednego paradoksu ekonomicznego</li> <li>wymienia najważniejsze rodzaje podaży</li> <li>wskazuje na podstawowe zależności między popytem i podażą</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wymienia wszystkie determinanty popytu oraz podaży</li> <li>dostrzega poza cenowe czynniki wpływające na wielkość popytu oraz strukturę podaży</li> <li>zna i rozumie, jak działa zasada <i>ceteris paribus</i> (łac., 'wszystko inne jest równe')</li> </ul>                                                                                                                                                                      |
|                      |                                                               |                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>graficznie przedstawia zależności między popytem oraz podażą</li> <li>omawia wszystkie wyjątki od prawa popytu i podaży i podaje do nich przykłady</li> </ul>                                                                                                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>graficznie przedstawia i interpretuje podane w podręczniku przykłady</li> <li>przedstawia analizę przyczyn oraz skutków występowania paradoksów ekonomicznych</li> <li>aktywnie dyskutuje np. na temat poglądu, że w dzisiejszej gospodarce rynkowej coraz częściej podaż kreuje popyt (podaje argumenty za i przeciw)</li> <li>wyznacza punkt równowagi rynkowej jako punkt przecięcia krzywej popytu i krzywej podaży</li> </ul> |
|                      |                                                               |                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |

| Wymagania edukacyjne |                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|----------------------|---------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Numer                | Temat z podręcznika                   | Materiał rzeczowy (zagadnienia)                                                                                                                                                                                                                                                                                            | konieczne (ocena dopuszczająca)                                                                                                                                                                                                                   | podstawowe (ocena dostateczna)                                                                                                                                                                                                                                         | rozszerzone (ocena dobra)                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|                      |                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | uczeń                                                                                                                                                                                                                                             | uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:                                                                                                                                                                                                                            | uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 22.                  | Prawa konsumenta                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>wprowadzenie do tematu nr 22</li> <li>konsument</li> <li>umowa konsumencka</li> <li>prawa konsumenta</li> <li>instytucje broniące praw konsumenta</li> <li>składanie reklamacji</li> <li>rękojmia i gwarancja</li> <li>zwrot towarów bez wad</li> <li>pismo reklamacyjne</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wie, kim jest konsument</li> <li>zna i rozumie podstawowe rodzaje praw konsumenta</li> <li>potrafi wymienić najważniejsze instytucje konsumenckie</li> <li>wie, co to jest gwarancja i rękojmia</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>odróżnia konsumenta od nabywcy</li> <li>zna podstawowe kompetencje instytucji konsumenckich</li> <li>odróżnia reklamację z tytułu gwarancji od reklamacji z tytułu rękojmi</li> <li>sporządza przykładową reklamację</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>rozumie, na czym polega różnica między wadami fizycznymi oraz prawnymi</li> <li>wyjaśnia, jak się składa reklamację z tytułu gwarancji i z tytułu rękojmi</li> <li>sprowadza przykładową reklamację</li> </ul>                                                  |
|                      |                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>precyzyjnie tłumaczy zasady dokonywania zwrotu towaru bez wad</li> <li>rozumie, na czym polega uchylanie się od załatwiania reklamacji</li> <li>jakie niesie za sobą konsekwencje dla sprzedawcy i konsumenta</li> </ul>        | <ul style="list-style-type: none"> <li>precyzyjnie tłumaczy zasady dokonywania zwrotu towaru bez wad</li> <li>rozumie, na czym polega uchylanie się od załatwiania reklamacji</li> <li>jakie niesie za sobą konsekwencje dla sprzedawcy i konsumenta</li> </ul>                                        |
| 23.                  | Parametry charakteryzujące gospodarkę | <ul style="list-style-type: none"> <li>wprowadzenie do tematu nr 23</li> <li>PKB</li> <li>stopa wzrostu PKB</li> <li>PKB <i>per capita</i></li> <li>wskaźnik inflacji</li> <li>wskaźnik bezrobocia</li> <li>wskaźnik zatrudnienia</li> </ul>                                                                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>krótko wyjaśnia, co to są PKB, wskaźniki inflacji, bezrobocia oraz zatrudnienia</li> </ul>                                                                                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>dostrega różnicę między PKB a PKB <i>per capita</i> i wyjaśnia, czym charakteryzuje się stopa wzrostu PKB</li> <li>dostrega zależności między bezrobociem a wskaźnikiem zatrudnienia</li> </ul>                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>omawia rodzaje inflacji i bezrobocia i wskazuje na ich główne przyczyny</li> <li>wyjaśnia, o czym świadczy wzrost lub spadek PKB przez dwa kolejne kwartały</li> </ul>                                                                                          |
|                      |                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>interpretuje dane statystyczne na temat PKB, inflacji, bezrobocia i zatrudnienia</li> <li>rozumie główne założenia metody obliczania PKB</li> </ul>                                                                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazuje na inne parametry gospodarcze, dzięki którym możliwa jest pełniejsza ocena danej gospodarki</li> <li>omawia zależności między inflacją a bezrobociem na przykładzie transformacji gospodarczej w Polsce na przełomie lat 80. i 90. XX wieku</li> </ul> |

**AUTORZY:** Piotr Kur

**AUTORZY:** Piotr Kur

| Numer                     | Temat z podręcznika | Materiał rzeczowy (zagadnienia)                                                                                                                                                                                                           | Wymagania edukacyjne                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                     | wykraczające (ocena celująca)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|---------------------------|---------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                           |                     |                                                                                                                                                                                                                                           | konieczne (ocena dopuszczająca)                                                                                                                                                                                                                   | podstawowe (ocena dostateczna)                                                                                                                                                                                                                                                                    | rozszerzone (ocena dobra)                                                                                                                                                                                                                 | dopełniające (ocena bardzo dobra)                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|                           |                     |                                                                                                                                                                                                                                           | uczeń                                                                                                                                                                                                                                             | uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:                                                                                                                                                                                                                                                       | uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:                                                                                                                                                                                              | uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:                                                                                                                                                                                       | uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>GOSPODARKA RYNKOWA</b> |                     |                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 27.                       | Czynniki produkcji  | <ul style="list-style-type: none"> <li>wprowadzenie do tematu nr 27</li> <li>rzadkość dóbr</li> <li>zasoby ekonomiczne</li> <li>koszt alternatywny wiąże się z dokonaniem wyboru</li> <li>wymienia rodzaje czynników produkcji</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wie, że rzadkość dóbr odnosi się między innymi do takich surowców jak złoto</li> <li>rozumie, że koszt alternatywny wiąże się z dokonaniem wyboru</li> <li>wymienia rodzaje czynników produkcji</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>podaje przykłady zasobów (dóbr) ekonomicznych</li> <li>rozumie, że koszt alternatywny dotyczy nie tylko wyborów gospodarczych</li> </ul>                                                                                                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>dostrzega znaczenie czynników produkcji, w szczególności przedsiębiorczości</li> <li>interpretuje znaczenie kosztu alternatywnego dla przedsiębiorców oraz gospodarstw domowych</li> </ul>         | <ul style="list-style-type: none"> <li>dyskutuje na temat wyzwań związanych z rzadkością dóbr</li> <li>na przykładach podaje jakie znaczenie dla efektywności wykorzystania dóbr ma przedsiębiorczość</li> </ul>                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady</li> <li>krytycznie interpretuje opieranie wzrostu gospodarczego wyłącznie na niekontrolowanym zarządzaniu zasobami</li> <li>dostrzega i omawia na przykładach problemy społeczne związane z niewłaściwym gospodarowaniem zasobami</li> </ul> |
| 28.                       | Struktury rynkowe   | <ul style="list-style-type: none"> <li>wprowadzenie do tematu nr 28</li> <li>monopol</li> <li>oligopol</li> <li>konkurencja doskonała</li> <li>monopolistyczna</li> </ul>                                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>wie, że monopol, to dominacja jednego podmiotu gospodarczego</li> <li>krótko wyjaśnia, czym są struktury rynkowe w gospodarce</li> </ul>                                                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>dostrzega niebezpieczeństwa związane z monopolem i oligopolem</li> <li>rozdziela konkurencje monopolistyczną od konkurencji doskonałej</li> <li>podaje przykłady monopolu państwowych</li> <li>zna podstawowe formy organizacji przedsiębiorstw</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>omawia wszystkie struktury rynkowe i uzasadnia, która z nich jest najkorzystniejsza dla konsumentów</li> <li>rozumie, że w pewnych przypadkach istnienie monopolów może być uzasadnione</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>rozumie, jakie występują bariery wejścia dla firm w określonych strukturach rynkowych</li> <li>samodzielnie omawia wpływ wszystkich struktur rynkowych na działanie wolnego rynku</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady</li> <li>inicjuje dyskusję na temat powodów nieefektywności monopolu państwowych w czasach gospodarki centralnie planowanej</li> </ul>                                                                                                        |

| Wymagania edukacyjne |                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|----------------------|-------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Numer                | Temat z podręcznika                             | Materiał rzeczowy (zagadnienia)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | konieczne (ocena dopuszczająca)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | podstawowe (ocena dostateczna)                                                                                                                                                                                                                                                             | rozszerzone (ocena dobra)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|                      |                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | uczeń                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:                                                                                                                                                                                                                                                | uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 29.                  | Mechanizm elastyczności cenowej popytu i podaży | <ul style="list-style-type: none"> <li>wprowadzenie do tematu nr 29</li> <li>analiza krzywych popytu i podaży</li> <li>przesunięcia krzywych popytu i podaży</li> <li>przesunięcia na krzywych popytu i podaży</li> <li>nadwyżka podaży i popytu</li> <li>konsekwencje nierównowagi rynkowej</li> <li>ceny maksymalna i minimalna</li> <li>elastyczność cenowa popytu i podaży</li> <li>wrażliwość podaży i popytu na zmianę ceny</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wie i rozumie, jak działają mechanizmy rynkowe</li> <li>dostrzega, że w gospodarce bez przerwy mamy do czynienia z przesuwaniem krzywej popytu oraz krzywej podaży</li> <li>wie, że stosowanie cen minimalnych i maksymalnych ma czasem swoje uzasadnienie</li> <li>wymienia rodzaje wrażliwości popytu i podaży na ceny</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>dostrzega zależności między popytem oraz podażą</li> <li>graficznie prezentuje punkt równowagi rynkowej</li> <li>wyjaśnia przyczyny występowania nadwyżek i niedoborów na rynku</li> <li>omawia znaczenie cen minimalnych i maksymalnych</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>oblicza cenową elastyczność popytu i podaży</li> <li>rozumie przyczyny przesunięć krzywej popytu i podaży</li> <li>dostrzega konsekwencje nierównowagi na rynku</li> </ul>                                                                                                                               |
|                      |                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <ul style="list-style-type: none"> <li>omawia czynniki, od których zależy elastyczność cenowa popytu</li> <li>interpretuje wrażliwość popytu i podaży na cenę na konkretnych przykładach</li> </ul>                                                                                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady</li> <li>wiąże wrażliwość popytu i podaży na cenę z występowaniem paradoksów ekonomicznych</li> <li>omawia wyniki obliczeń, dyskutuje na ich temat i rozumie, że ich interpretacja zależy od rodzaju produktu lub usługi</li> </ul> |

| Numer | Temat z podręcznika                                                      | Materiał rzeczowy (zagadnienia)                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Wymagania edukacyjne                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                              |                                                                                                |                                                                               |
|-------|--------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|
|       |                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | konieczne (ocena dopuszczająca)                                                                                                                                                                                | podstawowe (ocena dostateczna)                                                                                                                                                                                                                                                                                             | rozszerzone (ocena dobra)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | dopełniające (ocena bardzo dobra)                                                                                                                                                                                                                                                                              | wykraczające (ocena celująca)                                                                |                                                                                                |                                                                               |
|       |                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | uczeń                                                                                                                                                                                                          | uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:                                                                                                                                                                                                                                                                                | uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:                                                                                                                                                                                                                                                                  | uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:                                               |                                                                                                |                                                                               |
| 30.   | Wzrost a rozwój gospodarczy. Podstawowe mierniki i wskaźniki ekonomiczne | <ul style="list-style-type: none"><li>wprowadzenie do tematu nr 30</li><li>wzrost gospodarczy</li><li>rozwój gospodarczy</li><li>gospodarczy</li><li>czynniki wzrostu gospodarczego</li><li>bariery wzrostu gospodarczego</li><li>mierniki wzrostu gospodarczego</li><li>wskaźniki rozwoju społeczno-gospodarczego</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>wie, że wzrost gospodarczy ma charakter ilościowy, a rozwój gospodarczy jakościowy</li><li>wymienia i krótko opisuje wskaźniki wzrostu i rozwoju gospodarczego</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>omawia czynniki wpływające na wzrost gospodarczy oraz bariery wzrostu gospodarczego</li><li>wyjaśnia jak oblicza się PKB i dlaczego wskaźnik ten uznaje się za główny miernik wzrostu gospodarczego</li><li>dostrzega znaczenie wskaźników rozwoju społeczno-gospodarczego</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>szczegółowo analizuje czynniki wzrostu gospodarczego i bariery i podaje przykłady działań, które mogą być korzystne dla wzrostu i rozwoju gospodarczego</li><li>rozumie różnice między realnym i nominalnym PKB</li><li>interpretuje PKB per capita jako najbardziej miarodajny miernik gospodarczy</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>analizuje i porównuje różne wskaźniki i wzajemne zależności między nimi</li><li>wymienia i wyjaśnia, jak działają inne wskaźniki wzrostu i rozwoju gospodarczego</li><li>dokonuje oceny poziomu życia na podstawie danych rankingowych i danych statystycznych</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>wykraczające (ocena celująca)</li></ul> |

| Wymagania edukacyjne |                                                   |                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|----------------------|---------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Numer                | Temat z podręcznika                               | Materiał rzeczowy (zagadnienia)                                                                                                                                                                                        | konieczne (ocena dopuszczająca)                                                                                                                                                                                                                                                    | podstawowe (ocena dostateczna)                                                                                                                                                                                                                            | rozszerzone (ocena dobra)                                                                                                                                                                                                                                                     | dopełniające (ocena bardzo dobra)                                                                                                                                                                                                   | wykraczające (ocena celująca)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|                      |                                                   |                                                                                                                                                                                                                        | uczeń                                                                                                                                                                                                                                                                              | uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:                                                                                                                                                                                                               | uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:                                                                                                                                                                                                                                  | uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:                                                                                                                                                                                       | uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 31.                  | Fazy cyklu koniunkturalnego. Prognozy gospodarcze | <ul style="list-style-type: none"><li>wprowadzenie do tematu nr 31</li><li>przebieg cyklu koniunkturalnego</li><li>cechy faz klasycznego i współczesnego cyklu</li><li>prognozy koniunkturalnego gospodarcze</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>Wie, czym jest cykl koniunkturalny i wymienia wszystkie fazy cyklu klasycznego i współczesnego</li><li>dostarcza znaczenie prognoz gospodarczych</li><li>wie i rozumie, że gospodarka podlega ciągłym wahaniom, które są naturalne</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>omawia poszczególne fazy cyklu klasycznego oraz współczesnego</li><li>wymienia dwa główne wskaźniki będące miarą aktywności gospodarczej</li><li>omawia główne przyczyny boomu gospodarczego oraz recesji</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>wyjaśnia na przykładach, jakie znaczenie dla gospodarstw domowych oraz przedsiębiorstw ma określona faza cyklu</li><li>omawia znaczenie WRK oraz WWK</li><li>wyjaśnia w oparciu, o jakie dane tworzy się prognozy gospodarcze</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>wyjaśnia jakie funkcje i znaczenie dla firm i gospodarki ma indeks PMI</li><li>na podstawie danych statystycznych interpretuje w jakiej fazie cyklu znajduje się obecnie gospodarka</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady</li><li>przedstawia przykłady alternatywnych koncepcji cyklu koniunkturalnego</li><li>zwraca uwagę na znaczenie prognoz gospodarczych przy podejmowaniu decyzji dotyczących prowadzenia działalności gospodarczej czy inwestowania na rynku kapitałowym</li><li>omawia znaczenie prognoz przygotowywanych przez różne instytucje, w tym również agencji ratingowych</li></ul> |

| Wymagania edukacyjne |                                                               |                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|----------------------|---------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Numer                | Temat z podręcznika                                           | Materiał rzeczowy (zagadnienia)                                                                                                                                                                                                            | konieczne (ocena dopuszczająca)                                                                                                                                                                                    | podstawowe (ocena dostateczna)                                                                                                                                                                                                                                                                                            | rozszerzone (ocena dobra)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|                      |                                                               |                                                                                                                                                                                                                                            | uczeń                                                                                                                                                                                                              | uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:                                                                                                                                                                                                                                                                               | uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 32.                  | Narzędzia polityki gospodarczej i konsekwencje ich stosowania | <ul style="list-style-type: none"> <li>wprowadzenie do tematu nr 32</li> <li>rola państwa w gospodarce</li> <li>interwencjonizm</li> <li>liberalizm</li> <li>gospodarczy protekcjonizm</li> <li>narzędzia polityki gospodarczej</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnia na przykładach, jaką rolę w gospodarce pełni państwo</li> <li>wymienia różne koncepcje polityki ekonomicznej państwa i omawia przynajmniej jedno z nich</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>dostrega najważniejsze wady oraz zalety ingerencji państwa w gospodarkę</li> <li>wskazuje przykłady pośrednich i bezpośrednich narzędzi, stosowanych w polityce gospodarczej państwa</li> </ul>                                                                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>dokonyuje analizy porównawczej między interwencjonizmem, liberalizmem oraz protekcjonizmem</li> <li>wyjaśnia najważniejszy wady i zalety każdej z koncepcji</li> <li>interpretuje zasadność wprowadzania takich narzędzi jak np. płaca minimalna</li> </ul>                                                                                                                          |
|                      |                                                               |                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>podaje przykłady wprowadzania różnych polityk gospodarczych i omawia ich skutki</li> <li>inicjuje dyskusję na temat zasadności wyboru określonej polityki gospodarczej państwa w odniesieniu do pozycji i miejsca państwa oraz występującej fazy cyklu koniunkturalnego</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady</li> <li>omawia próby łączenia omówionych koncepcji polityki gospodarczej państwa i analizuje wyniki historyczne stosowanych polityk gospodarczych</li> <li>przygotowuje prezentację np. na temat znaczenia specjalnych stref ekonomicznych, czy wpływu globalizacji na politykę gospodarczą państwa</li> </ul> |

| Wymagania edukacyjne |                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|----------------------|---------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Numer                | Temat z podręcznika | Materiał rzeczowy (zagadnienia)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | konieczne (ocena dopuszczająca)                                                                                                                                                                                                                                                                           | podstawowe (ocena dostateczna)                                                                                                                                                                                                                                                                | rozszerzone (ocena dobra)                                                                                                                                                                                                                                                                                      | dopełniające (ocena bardzo dobra)                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | wykraczające (ocena celująca)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|                      |                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | uczeń                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:                                                                                                                                                                                                                                                   | uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:                                                                                                                                                                                                                                                                   | uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:                                                                                                                                                                                                                                                                                               | uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 33.                  | Polityka fiskalna   | <ul style="list-style-type: none"><li>• wprowadzenie do tematu nr 33</li><li>• rodzaje polityki fiskalnej</li><li>• funkcje polityki fiskalnej</li><li>• progresja i liniowość opodatkowania</li><li>• formy opodatkowania działalności gospodarczej</li><li>• skala podatkowa</li><li>• podatek liniowy</li><li>• ryczałt</li><li>• ewidencjonowany</li><li>• karta podatkowa</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• wymienia rodzaje oraz funkcje polityki fiskalnej państwa</li><li>• podaje przykłady progresywności i liniowości podatkowej</li><li>• wie, że przedsiębiorcy mają większy wybór w zakresie opodatkowania działalności gospodarczej niż zwykli pracownicy</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• przedstawia cechy wybranych rodzajów polityki fiskalnej państwa</li><li>• omawia zasadność stosowania danego rodzaju polityki fiskalnej</li><li>• wymienia i krótko omawia wszystkie dostępne formy opodatkowania działalności gospodarczej</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• omawia wady i zalety progresywności i liniowości podatkowej</li><li>• podaje na przykładach, jak realizowana jest funkcja alokacyjna, redystrybucyjna i stabilizacyjna i ocenia ich skuteczność oraz zasadność</li><li>• wyszukuje przykłady ulg podatkowych</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• wyjaśnia, w jakich sytuacjach i dla czego, ryczałt ewidencjonowany może być korzystniejszy dla przedsiębiorców</li><li>• ocenia, jaki rodzaj polityki fiskalnej jest obecnie stosowany i z jakich powodów dokonuje prostych obliczeń podatkowych na przykładach i interpretuje ich wyniki</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady</li><li>• inicjuje debatę na temat wysokości kwoty wolnej od podatku oraz wysokości stawek podatkowych w Polsce</li><li>• interpretuje i ocenia politykę fiskalną na podstawie danych statystycznych z różnych krajów</li><li>• przygotowuje prezentację np. na temat wad i zalet progresywności i liniowości podatkowej, w oparciu o doświadczenia wybranych państw Unii Europejskiej</li></ul> |

| Wymagania edukacyjne |                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|----------------------|---------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Numer                | Temat z podręcznika                   | Materiał rzeczowy (zagadnienia)                                                                                                                                                                                                                                                                                                | konieczne (ocena dopuszczająca)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | podstawowe (ocena dostateczna)                                                                                                                                                                                                                          | rozszerzone (ocena dobra)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|                      |                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | uczeń                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:                                                                                                                                                                                                             | uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 34.                  | Polityka monetarna banków centralnych | <ul style="list-style-type: none"> <li>wprowadzenie do tematu nr 34</li> <li>bank centralny</li> <li>mechanizm powstawania inflacji</li> <li>polityka monetarna</li> <li>narzędzia polityki monetarnej</li> <li>rodzaje polityki pieniężnej</li> <li>Narodowy Bank Polski</li> <li>funkcje rady polityki pieniężnej</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnia różnice między bankiem centralnym a bankami komercyjnymi</li> <li>wie, że w Polsce funkcję banku centralnego pełni NBP, a głównym organem odpowiedzialnym za politykę monetarną jest rada polityki</li> <li>pieniężnej</li> <li>wie, czym jest inflacja i że celem banku centralnego jest walką z nią</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>omawia różnice między polityką restrykcyjną oraz ekspansywną banków centralnych</li> <li>wymienia główne funkcje banków centralnych</li> <li>wie i rozumie, jak działa mechanizm powstawania inflacji</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>uzasadnia, kiedy polityka restrykcyjna lub ekspansywna sprawdza się najlepiej</li> <li>omawia przykłady walki z inflacją oraz wyjaśnia, w jakim celu podnosi się lub obniża stopy procentowe oraz jakie wywołuje to efekty</li> <li>szczegółowo wyjaśnia znaczenie i zastosowanie narzędzi polityki monetarnej</li> <li>zna i rozumie znaczenie Rady Polityki Pieniężnej</li> </ul> |
|                      |                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>porównuje narzędzia polityki monetarnej stosowanej przez Narodowy Bank Polski oraz Europejski Bank Centralny</li> <li>omawia znaczenie posiadanych rezerw złota dla stabilności finansowej państwa</li> </ul>    | <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazuje na</li> <li>omawia znaczenie banków centralnych dla bezpieczeństwa finansowego obywateli np. przez gwarantowanie lokat bankowych do wysokości 100 000 euro</li> <li>ocenia politykę monetarną NBP oraz EBC, np. przez porównywanie skuteczności walki z inflacją</li> </ul>                                                                                                |

| Wymagania edukacyjne |                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|----------------------|----------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Numer                | Temat z podręcznika                    | Materiał rzeczowy (zagadnienia)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | konieczne (ocena dopuszczająca)                                                                                                                                                                                                                                                                                 | podstawowe (ocena dostateczna)                                                                                                                                                                                                                                                      | rozszerzone (ocena dobra)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|                      |                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | uczeń                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:                                                                                                                                                                                                                                         | uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 35.                  | Wspólny rynek UE. Procesy globalizacji | <ul style="list-style-type: none"> <li>wprowadzenie do tematu nr 35</li> <li>wspólny rynek UE</li> <li>cztery swobody gospodarcze wspólnego rynku UE</li> <li>korzyści</li> <li>wspólnego rynku</li> <li>integracja walutowa</li> <li>korzyści</li> <li>i zagrożenia</li> <li>integracji walutowej</li> <li>wpływ kursu walut na działalność przedsiębiorców</li> <li>formy współpracy międzynarodowej</li> <li>przedsiębiorców</li> <li>konsekwencje procesów globalizacyjnych</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnia na czym polega wspólny rynek UE</li> <li>wymienia cztery swobody gospodarcze wspólnego rynku</li> <li>wie, że EBC jest bankiem centralnym strefy euro, do której należy 20 z 27 państw UE</li> <li>zna i rozumie główne powody powstania strefy euro</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>rozumie znaczenie internacjonalizacji dla procesów globalizacyjnych w gospodarce</li> <li>omawia najważniejsze korzyści wspólnego rynku UE</li> <li>zna historię strefy euro i wymienia wszystkie państwa należące do strefy euro</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnia, jak deprecjacja i aprecjacja wpływa na działalność przedsiębiorstw</li> <li>dostrzega i rozumie konsekwencje procesów globalizacyjnych dla funkcjonowania biznesu</li> <li>omawia przykładowe korzyści i wyzwania związane z funkcjonowaniem strefy euro</li> </ul>                                                                                                  |
|                      |                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>przedstawia argumenty i kontrargumenty za wejściem Polski do strefy euro na podstawie doświadczeń różnych państw strefy euro</li> <li>bierze aktywny udział w dyskusji na temat globalizacji i integracji walutowej</li> </ul>               | <ul style="list-style-type: none"> <li>dokonuje analizy przypadku brexitu i przedstawia jego przyczyny oraz skutki w kontekście utraty dostępu do wspólnego rynku UE</li> <li>opócz aprecjacji i deprecjacji wyjaśnia pojęcia dewaluacji i rewaluacji i omawia przyczyny ich stosowania</li> <li>przygotowuje prezentację na temat doświadczeń wybranych państw strefy euro oraz ich wyników gospodarczych</li> </ul> |

| Wymagania edukacyjne |                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|----------------------|-----------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Numer                | Temat z podręcznika         | Materiał rzeczowy (zagadnienia)                                                                                                                                                                                                                                                    | konieczne (ocena dopuszczająca)                                                                                                                                                                                                                                                                                              | podstawowe (ocena dostateczna)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | rozszerzone (ocena dobra)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|                      |                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                    | uczeń                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 36.                  | UOKiK. Rzecznik konsumentów | <ul style="list-style-type: none"> <li>wprowadzenie do tematu nr 36</li> <li>znaczenie konsumenta w gospodarce liniowej</li> <li>urząd ochrony konkurencji i konsumentów</li> <li>obowiązki UOKiK</li> <li>ochrona konsumenta przez UOKiK</li> <li>rzecznik konsumentów</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>dostrzega znaczenie konsumenta w gospodarce rynkowej i podaje przykłady instytucji wspierających ochronę praw konsumenta w Polsce i Unii Europejskiej</li> <li>wie i rozumie, że UOKiK zajmuje się sprawami o szerszym zasięgu, a rzecznicy konsumentów sprawami lokalnymi</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>dostrzega zależność między ochroną praw konsumenta a ochroną konkurencji</li> <li>omawia najważniejsze funkcje i kompetencje UOKiK oraz rzeczników konsumentów</li> </ul>                                                                                                                                                                                            | <ul style="list-style-type: none"> <li>wymienia znaczenie wspierania konsumenta przez działania innych organów nadzorujących rynek, takich jak Komisja Nadzoru Finansowego</li> <li>podaje przykłady konkretnych sytuacji, w których konsument może skorzystać z pomocy różnych instytucji</li> </ul>                                                                                                                                 |
|                      |                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>analizuje i interpretuje przykłady różnych działań UOKiK-wnp. w zakresie walki z nieuczciwymi praktykami rynkowymi</li> <li>podmiotów gospodarczych</li> <li>omawia skuteczność i zasadność różnych akcji edukacyjnych państwa w zakresie ochrony praw konsumenta i konkurencji</li> <li>wskazuje przykłady dyrektyw UE w zakresie wspierania konsumentów</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>podkreśla znaczenie organizacji transgranicznych, takich jak europejskie centrum konsumenckie i przedstawia przykłady ich działań</li> <li>dostrzega znaczenie działalności organizacji pozarządowych, takich jak np. federacji konsumentów i omawia ich działania</li> <li>inicjuje debatę na temat pomysłów, dzięki którym poziom ochrony praw konsumenta mógł być jeszcze lepszy</li> </ul> |
|                      |                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |

| Wymagania edukacyjne |                                                 |                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|----------------------|-------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Numer                | Temat z podręcznika                             | Materiał rzeczowy (zagadnienia)                                                                                                                                                                                                              | konieczne (ocena dopuszczająca)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | podstawowe (ocena dostateczna)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | rozszerzone (ocena dobra)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|                      |                                                 |                                                                                                                                                                                                                                              | uczeń                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 37.                  | Niedozwolone praktyki ograniczające konkurencję | <ul style="list-style-type: none"> <li>wprowadzenie do tematu nr 37</li> <li>niedozwolone działania przedsiębiorców</li> <li>ochrona przed nieuczciwymi praktykami rynkowymi</li> <li>wpływ nieuczciwej konkurencji na gospodarkę</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wymienia i omawia przynajmniej jeden przykład nieuczciwych praktyk rynkowych</li> <li>wie i rozumie, że stosowanie zakazanych rodzajów porozumień między przedsiębiorcami odbijają się negatywnie na całej gospodarce</li> <li>wskazuje, która instytucja ma za zadanie troszczyć się o tworzenie warunków dla uczciwej konkurencji</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>zna podstawę prawną regulującą ochronę przed nieuczciwymi praktykami rynkowymi</li> <li>podaje główne przyczyny i skutki, do których prowadzi nieuczciwa konkurencja</li> <li>dostzega niebezpieczeństwo, jakie niosą za sobą piramidy finansowe</li> </ul>                                                                                                                                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnia, czym są porozumienia ograniczające konkurencję (horyzontalne i wertykalne) oraz podaje przykłady ich występowania</li> <li>wie i rozumie, czym są klauzule niedozwolone, kiedy są stosowane i w jakim celu</li> </ul>                                                                                                                         |
|                      |                                                 |                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>podaje konkretne metody walki z nieuczciwą konkurencją i niedozwolonymi praktykami rynkowymi</li> <li>wyjaśnia różnicę między nieuczciwymi praktykami rynkowymi a nieuczciwymi praktykami rynkowymi na przykładzie rankingu korupcji</li> <li>podaje przykłady tzw. czarnego PR-u i inicjuje dyskusję na temat np. szerzenia dezinformacji w reklamach przez różne podmioty gospodarcze</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady</li> <li>przedstawia zależności między korupcją a nieuczciwymi praktykami rynkowymi na przykładzie rankingu korupcji</li> <li>podaje przykłady tzw. czarnego PR-u i inicjuje dyskusję na temat np. szerzenia dezinformacji w reklamach przez różne podmioty gospodarcze</li> </ul> |